

## ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: ПОЛІТИКА СЕЛЕКЦІЇ

*Роман Вернидуб<sup>1</sup>*

**Анотація.** Проаналізовано проблеми забезпечення доступу до вищої педагогічної освіти та впливу зовнішнього незалежного тестування на функціонування системи профорієнтаційної та селекційної роботи педагогічних університетів. Показано, що абсолютизація незалежного тестування змінила цілі діяльності школи, спостерігається зниження рівня загальноосвітньої підготовки учнів та зростаюча фахова дезорієнтація абітурієнтів. Потреба повернення закладам середньої освіти функцій всебічної підготовки молоді до самостійного життя знаходить реалізацію в новаціях проекту «Нова українська школа», спрямованого на формування життєвих компетентностей школярів. Наголошується на провідній ролі педагогічних університетів в успішному реформуванні системи освіти та необхідності реалізації виваженої політики відбору підготовлених абітурієнтів з високим рівнем здобутої середньої освіти та професійної мотивації для забезпечення високої якості підготовки сучасного вчителя.

*Ключові слова:* педагогічна освіта, профорієнтація, політика відбору абітурієнтів, незалежне тестування, підготовка учителя

## PROVIDING THE QUALITY OF FUTURE TEACHER TRAINING: SELECTION POLICY

*Roman Vernydub*

**Abstract.** The problems of access to higher pedagogical education and the influence of external independent testing on vocational guidance and selection functional systems of teacher training universities has been analyzed. It has been shown that the orientation to independent testing has changed school activity objectives which caused a decrease in the level of general education of pupils and an increase in applicants' professional disorientation. The need to return, to the institutions of secondary education, the functions of youth preparation to independent life, is realized in the "New Ukrainian School" program, aimed at forming the life skills of pupils.

The leading role of teacher training universities in the successful reformation of the education system and the need for specific selection policy for applicants with a high level of secondary education and professional motivation, to ensure the high quality of modern teacher training, are emphasized.

*Keywords:* pedagogical education, vocational guidance, applicants' selection policy, independent testing, teacher training

---

<sup>1</sup> Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Київ, Україна. [pru\\_Vernydub@i.ua](mailto:pru_Vernydub@i.ua), <https://orcid.org/0000-0001-7796-026X>.

**Актуальність дослідження.** Забезпечення інституційного рівня гарантування якості у закладах вищої освіти реалізується у відповідності до складових стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [1] та відповідає Закону України «Про вищу освіту» (стаття 16, п.2) [2]. Серед широкого спектру складових забезпечення якості професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя однією з ключових компонент системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є політика університету щодо формування контингенту студентів, відбору підготовлених абітурієнтів з високим рівнем здобутої середньої освіти.

Система набору визначає значну частину ресурсної забезпеченості динамічного розвитку університету, пов'язану з основними джерелами фінансування: фінансуванням підготовки фахівців за державним замовленням і платою за навчання фізичними і юридичними особами.

Ресурсна база державного університету більшою мірою визначається зовнішніми чинниками, які обумовлені умовами адміністрування та фінансування з боку міністерства, регулювання ним системи набору студентів, але реалізація власних принципів формування контингенту значною мірою залежить від ефективної діяльності управлінських структур університету.

Визнання інтелектуальної складової однією з провідних передумов інноваційного поступу університетської освіти потребує розробки інституційної стратегії, спрямованої на реалізацію системи формування контингенту талановитих і амбітних студентів. Вирішення таких завдань лежить в площині розширення доступу до вищої освіти як основного пріоритету діяльності в розбудові Європейського простору освіти, заявленого міністрами, відповідальними за вищу освіту в Бухарестському комюніке «Використання нашого потенціалу з найбільшою користю: консолідація Європейського простору вищої освіти» [3].

**Метою** нашого дослідження є аналіз проблем формування контингенту студентів педагогічного університету, функціонування системи профорієнтаційної та селекційної роботи та окреслення ефективних підходів до відбору майбутніх студентів бакалаврських програм, як умов забезпечення якості професійної підготовки майбутнього вчителя.

**Результати дослідження.** В умовах глобальних змін, наростання кризових явищ в економічній сфері, згортання соціальних програм, коли актуалізуються питання демографічного характеру, пов'язані із зменшенням кількості випускників шкіл та рівнем їх загальноосвітньої підготовки, проблема формування контингенту студентів закладів вищої освіти в останні роки особливо загострилася. В 2018 році пройдено демографічний мінімум кількості випускників закладів середньої освіти, які традиційно формують основний склад контингенту студентів університетів (рис. 1) [4]. Крім демографічних факторів суттєвий вплив справили умови проведення вступної кампанії 2018 року, які розвивали тенденції попередніх років щодо розширення переліку спеціальностей для вступу за «широким конкурсом», ускладненням централізованих механізмів зарахування вступників через реалізацію правил пріоритетності та використання різних коефіцієнтів та

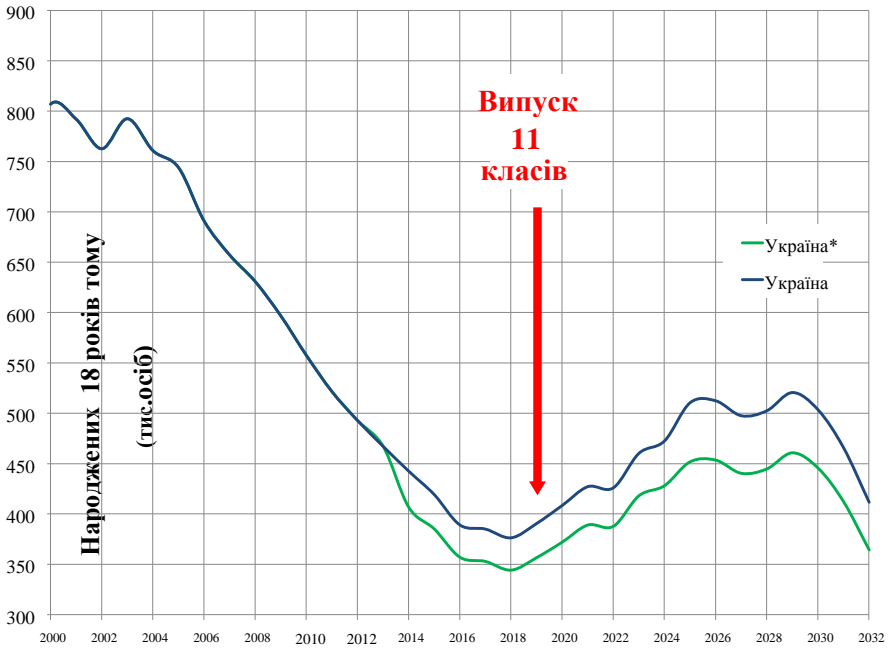


Рис. 1. Демографічна динаміка кількості потенційних абітурієнтів [4].  
Україна\* — песимістична оцінка з частковим урахуванням тимч. окупов. Автономної Республіки Крим і м.Севастополя, частини Донецької та Луганської областей

додаткових балів. Але базовим параметром вступу до університету залишається бал зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Тому система ЗНО, незалежно від трансформацій і проблем останніх років, традиційно має суспільне сприйняття як зрозумілий і прозорий інструмент забезпечення доступу до вищої освіти.

З іншого боку, кожен університет планує зарахувати до контингенту саме того абітурієнта, який прагне навчатися в конкретному закладі вищої освіти за самостійно обраною ним спеціальністю, коли майбутні студенти усвідомлюють складність і значення обраного фаху, правильно оцінюють свої індивідуальні можливості та зміст тієї професії, за якою їм доведеться працювати в майбутньому. Але тут і виникає протиріччя, яке з кожним роком загострюється через втрату професійних орієнтирів сучасними абітурієнтами. Згідно «Умов прийому-2018» абітурієнти при вступі на навчання за рахунок державного бюджету могли подавати до семи заяв на чотири різні спеціальності [5], причому їх вибір часто був обумовлений конкурсною кон'юктурою, а не фаховими уподобаннями.

Результати прийому на навчання за педагогічними спеціальностями є показовими, так як професія вчителя відноситься до типових регульованих професій, суспільне значення якої обумовлене завданнями якісного навчання і виховання дітей, особливостями і певними обмеженнями відбору майбутніх вчителів.

Кількісна ілюстрація показників набору студентів в 2018 році на перший курс навчання за педагогічними спеціальностями, відповідно до об-

сягів державного замовлення, наведена в табл.1 [4]. Представлена інформація демонструє невтішну тенденцію суттєвого зменшення набору майбутніх вчителів для закладів середньої освіти та особливо критичний стан з формуванням контингенту студентів для підготовки вчителів фізики, технологій, математики, хімії.

Таблиця 1. Інформація про показники набору студентів на перший курс навчання за педагогічними спеціальностями відповідно до обсягів державного замовлення

014 Середня освіта предметна спеціалізація	Зараховані на бюджет Україна	Мінім. конкурсний бал	Зараховані на бюджетні місця в НПУ	
			2018	2015
014.01 Українська мова і література	834	108	41	92
014.02 Мова і література	1224	116	57	116
014.03 Історія	779	118	36	91
014.04 Математика	347	114	21	51
014.05 Біологія та здоров'я людини	405	117	14	41
014.06 Хімія	124	116	6	13
014.07 Географія	347	115	18	26
014.08 Фізика	106	113	2	12
014.09 Інформатика	185	109	14	20
014.10 Трудове навчання та технологія	140	113	2	24
014.11 Фізична культура	674	126	8	23
014.12 Образотворче мистецтво	121	127	5	12
014.13 Музичне мистецтво	140	113	10	15
014.15 Природничі науки	30	119	0	0

Про втрату зацікавленості абітурієнтів здобувати педагогічний фах красномовно свідчать низькі значення мінімальних конкурсних балів при зарахуванні на місця державного замовлення для підготовки майбутніх вчителів. Надзвичайно низькі конкурсні бали для вступу на природничі спеціальності загострюють питання підготовки якісного вчителя-предметника, потенційної здатності вступників засвоїти програми підготовки та здійснювати в майбутньому успішну педагогічну діяльність.

Характерні загальні проблеми гостро проєктуються на рівні кожного педагогічного університету. Зокрема, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, який традиційно готує найбільше студентів педагогічних спеціальностей, лідирував за обсягами наборів і кількістю випускників, підготовлених за державним замовленням, в 2018 році недобрав значну кількість студентів в порівнянні, для прикладу, з 2015 роком (табл. 1) — набір зменшився в два-три рази, або й більше — для згаданих вище природничих спеціальностей [10]. Зважаючи, що місцем працевлаштування випускників педуніверситету є переважно заклади середньої освіти, зрозуміло що підготовка майбутніх учителів є важливим державним завданням. Тому зменшення загальних обсягів державного замовлен-

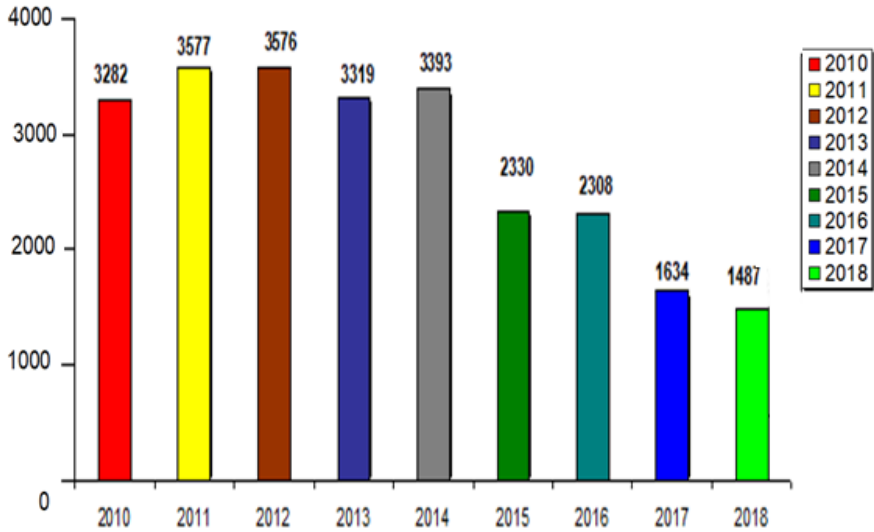


Рис. 2. Динаміка загального обсягу державного замовлення для НПУ імені М. П. Драгоманова [10]

ня для НПУ імені М. П. Драгоманова, яке відбувається за останні чотири роки (рис. 2), не може бути виправдане впливом демографічних чинників — тенденцію необхідно змінювати у відповідності до потреб реформування шкільної освіти і розвитку українського суспільства.

Недостатня увага до природничо-математичної освіти, занедбаність навчально-демонстраційного обладнання, багаторічна відсутність оновлення навчально-лабораторної бази разом з втратою розуміння суспільного і цивілізаційного значення природничих досліджень відобразилися в поступовому зменшенні інтересу школярів до вивчення точних і природничих наук. Частина випускників шкіл з природними особистими задатками до вивчення таких наук, своєю наполегливістю та завдяки добрим учителям-предметникам отримали якісні знання і високі бали ЗНО, що дозволили їм претендувати і бути зарахованими на навчання до провідних класичних та політехнічних університетів.

На рис. 3 представлено розподіл балів ЗНО вступників 2018 року на навчання за фізичними спеціальностями, який ілюструє диференціацію рівня підготовленості вступників на педагогічні і непедагогічні спеціальності [6].

Серед згаданих добре підготовлених абітурієнтів мало бажаючих навчатися в педагогічному університеті, тому спостерігається дві тенденції: перша — загальне зменшення кількості бажаючих навчатися на учителя-природничника чи математика (внаслідок суттєвого зменшення загальної кількості таких учнів) і друга тенденція: вступ на такі педагогічні спеціальності слабенько підготовлених абітурієнтів, т.я. вони не могли конкурувати при вступі до класичного університету. Таким чином, коло замикається: низький рівень підготовки абітурієнтів педагогічних спеціальностей наслідують приходом в школу посереднього учителя, який не може сформувати в учнів якісних знань.

**Бали ЗНО зарахованих на бюджет на фізику**

Найбільше вступників з низькими балами - на фізиці в середній освіті,  
з високими - на фізиці та астрономії.

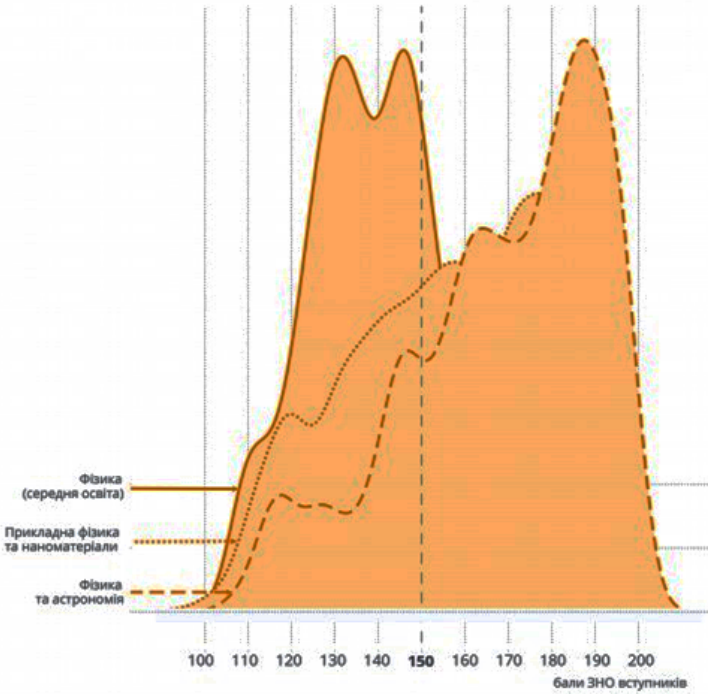


Рис. 3. Розподіл балів ЗНО вступників 2018 року на навчання за фізичними спеціальностями [6]

Важливо розуміти, що механічне збільшення обсягів державного замовлення на підготовку вчителів природничо-математичних предметів не вирішить проблеми, т.я. підбір, підготовка до вступу має розпочинатися ще на шкільних уроках, коли учитель зможе розглядіти і підтримати паростки педагогічного таланту таких учнів, майбутніх студентів природничих і фізико-математичних факультетів педагогічного університету. За інформацією Міністерства освіти і науки України (табл. 2) підвищення планових обсягів прийому для підготовки вчителів предметів природничо — математичного циклу протягом 2016–2018 р.р. не змінило тенденцію суттєвого недобору аітурієнтів на педагогічні спеціальності 014.04 Середня освіта (математика), 014.08 Середня освіта (фізика), 014.06 Середня освіта (хімія) [4].

Побіжно розглянемо декілька результатів набору на навчання за мігістерськими програмами. «Умовами прийому-2018» [5] передбачено єдиний фаховий вступний іспит з іноземної мови при вступі до магістратури — це при тому, що достатньої підготовки студенти не пройшли. Багато програм бакалаврської підготовки таких вимог до вступників в магістратуру не враховують — вивчення іноземної мови на четвертому курсі не заплановано. Результат вступу до магістратури — передбачуваний: більша

Таблиця 2. Інформація про планові обсяги державного замовлення та фактичні показники їх виконання на підготовку фахівців (в т.ч.вчителів) природничо-математичного циклу

		2016		2017		2018	
		План	Факт	План	Факт	План	Факт
111	Математика	270	226	325	295	365	325
014.04	Середня освіта (математика)	614	492	640	599	669	406
104	Фізика та астрономія	270	235	300	273	330	217
014.08	Середня освіта (фізика)	293	210	296	324	376	150
102	Хімія	450	374	375	373	420	380
014.06	Середня освіта (хімія)	242	161	190	152	238	146
091	Біологія	700	588	685	654	585	613
014.05	Середня освіта (біологія) (біологія та здоров'я людини)	449	374	420	510	571	520
014.15	Середня освіта (природничі науки)					33	45
		3288	2660	3231	3180	3587	2802

половина випускників бакалаврату до магістраури не змогли поступити. Аналіз показників зарахування в 2018 році (табл. 3) показує, що реальний набір до магістратури педагогічних спеціальностей вдвічі менший обсягу державного замовлення, який був традиційно сформований з орієнтацією на кількість випускників бакалаврату.

Таблиця 3. Співвідношення кількості зарахованих до магістратури педагогічних спеціальностей і обсягів державного замовлення в 2018 р. [4]

014 Середня освіта Спеціалізація	Кількість зарахованих на бюджетні місця	Обсяг бюджетних місць
014.01 Українська мова і література	716	1428
014.02 Мова і література	992	1911
014.03 Історія	560	1092
014.04 Математика	434	856
014.05 Біологія	0	0
014.05 Біологія та здоров'я людини	387	759
014.06 Хімія	105	214
014.07 Географія	313	630
014.08 Фізика	288	577
014.09 Інформатика	184	363
014.10 Трудове навчання та технології	460	897
014.11 Фізична культура	714	1345
014.12 Образотворче мистецтво	98	205
014.13 Музичне мистецтво	273	526
014.14 Здоров'я людини	0	0
014.15 Природничі науки	1	1

Аналогічним чином вплинуло запровадження єдиного фахового вступного іспиту з іноземної мови при вступі до магістратури інших спеціальностей. На прикладі порівняння кількості вступників до НПУ імені М. П. Драгоманова на навчання за спеціальностями, де було впроваджено ЗНО (табл.4), спостерігаємо аналогічну тенденцію зменшення кількості вступників до магістратури в 2018 році: майже в 2-3 рази менше, порівняно з 2017 роком.

Неупереджений огляд наведених кількісних характеристик вступної кампанії 2018 року ставить під сумнів заявлені в «Умовах прийому — 2018 р.» прагнення поліпшити доступ населення до вищої освіти, забезпечення справедливого розподілу місць державного замовлення дійсно професійно орієнтованим вступникам, підвищення прозорості вступних процедур та довіри суспільства до діючих механізмів формування контингенту майбутніх працівників освітянської галузі, що забезпечуватимуть як рівень загальної освіти населення, так і загальну конкурентоздатність держави.

**Обговорення.** Базовим принципом формування контингенту студентів є використання системи ЗНО, переваги якої перевірені і випробувані часом — це зрозумілий і прозорий інструмент оцінювання навчальних досягнень вступників, диференціації рівня їх знань для забезпечення доступу до вищої освіти. Але, крім переваг, система ЗНО має і побічні явища — вона нівелює абітурієнтів щодо їх професійної орієнтації. Фактично система профорієнтації в педагогічній галузі розвалилася — перестали функціонувати педагогічні класи, психолого-педагогічні курси та конкурси, педагогічні олімпіади, учительський проект «Довіра» [7, с. 6], втратили популярність і фахову спрямованість підготовчі курси, МАН-конкурси і предметні олімпіади. Можна з впевненістю констатувати — реальна професійно-педагогічна селекція втрачена.

Таблиця 4. Кількість зарахованих осіб за освітнім рівнем магістр до НПУ імені М. П. Драгоманова в розрізі спеціальностей, де було впроваджено ЗНО у 2018 р. [10]

Спеціальність / освітня програма	2017	2018
031 Релігієзнавство	18	4
033 Філософія	33	11
034 Культурологія	17	7
051 Економіка	5	3
052 Політологія	19	19
053 Психологія	90	43
053 Психологія (практична психологія)	67	18
053 Психологія (спеціальна, клінічна)	30	16
054 Соціологія	16	6
061 Журналістика	29	13
242 Туризм	11	3
032 Історія та археологія	19	15
081 Право	20	10
Всього:	393	168



Відомо, що вимірювальний інструмент має властивість впливати на досліджувану систему. ЗНО — це інструмент освітніх вимірювань і не лише оцінювання індивідуальних навчальних досягнень, але й інструмент вимірювання стану, якості функціонування освітніх закладів, освітньої системи в цілому. Дійсно, за останні роки система ЗНО реально змінила цілі і фокус діяльності школи: зараз навчальний процес спрямований на підготовку учня до складання тестів та виконання завдань зовнішнього оцінювання з трьох предметів, інші шкільні предмети сприймаються як допоміжні, не важливі, або й взагалі не потрібні — учні їх ігнорують, в кращому випадку виконують формальну вимогу — відвідують уроки. А зміна в Переліку конкурсних предметів для вступу на навчання за рядом популярних спеціальностей, наприклад галузі знань 22 «Охорона здоров'я», фахово необхідних предметів на іноземну мову, або на крайній випадок математику, взагалі викреслюють фізику і хімію з поля зору не лише випускників, а й учнів передвипускних класів та їх батьків. Правда з'явилися надії, що в перспективі новації проекту «Нова українська школа» все ж повернуть навчальний процес в русло формування життєвих компетентностей школярів.

Поступове зниження рівня складності тестів ЗНО еволюціонувало до вигляду фактично порогового тесту, що спрямований на встановлення досягнення рівня здобуття середньої освіти. В 2018 році Український центр оцінювання якості освіти встановив кваліфікацію «здав/не здав», тим самим констатувавши пороговий характер ЗНО, успішне складання якого (аналогічно наявності атестата про середню освіту) визначається як необхідна умова доступу до вищої освіти. Але для навчання в університеті цього недостатньо — необхідна відповідна фахова спрямованість і ґрунтовна предметна підготовленість. Для цього потребують відновлення системи професійної селекції з відповідними преференціями, які компенсуватимуть тестове професійне знеособлення і певну антимотиваційну зрівнялівку щодо професійної ідентифікації.

Для ширшого залучення абітурієнтів до початку за педагогічними спеціальностями надзвичайно важливе значення має підвищення соціального статусу педагогічного працівника, підтримка вчительської професії, в т.ч. на селі і в малих містечках. В цьому контексті, заслуговують схвалення і всебічної підтримки пропозиції Міністерства освіти і науки, рішення Уряду України щодо підвищення заробітної плати вчителів, реалізації проекту реформування середньої освіти «Нова українська школа», створення умов першочергового зарахування абітурієнтів до закладів вищої медичної і педагогічної освіти за державним (регіональним) замовленням та працевлаштування випускників у сільській місцевості або селищах міського типу [8]. Серед інших зовнішніх чинників забезпечення якісного функціонування освітньої системи корисним було б запровадження на рівні Міністерства освіти і науки спеціального інтернет-проекту (психолого — педагогічне тестування, написання мотиваційних листів тощо) для виявлення та рекомендації потенційних студентів на педагогічні програми підготовки.

У нинішніх умовах університети по суті є ключовою ланкою, суб'єктом розбудови інформаційного високотехнологічного суспільства. З одного боку, університети забезпечують знанневу експансію в різних сферах

функціонування соціуму, а з другого — генерують новий суспільний проша-рок професіоналів з якісно вищим рівнем фахової підготовки, здатних оперувати надсучасними теоріями і технологіями, що сприяє досягненню незаперечних конкурентних стратегічних переваг. Не є виключенням й освітня галузь: саме педагогічні університети мають бути локомотивами розвитку системи освіти, саме вони формують дійсно нового, молодого і відкритого до новацій, креативного вчителя, здатного до проведення освітніх реформ.

Серед складових внутрішнього забезпечення якості вищої освіти - селекційна політика закладу вищої освіти. Проблема набору і формування контингенту студентів освітніх програм, відбору підготовлених абітурієнтів з високим рівнем якості здобутої середньої освіти та професійної мотивації — найбільш складне завдання сучасного університету, яке без системних підходів не вирішити. До основних компонент такої системи можна віднести: єдиний профорієнтаційний центр, що координує селекційну роботу навчально-наукових підрозділів, роботу підготовчого відділення, короткотермінові підготовчі курси. Таким центром може бути факультет доуніверситетської підготовки (чи інший профільний підрозділ), який крім традиційних підготовчих занять, організовує педагогічні класи, співпрацює з профільними ліцеями і гімназіями, створює профільні класи предметного спрямування в загальноосвітніх навчальних закладах, організовує діяльність дослідно-пошукових товариств, наукових гуртків, шкільних і позашкільних малих академій, сприяє проведенню конкурсів — захистів учнівських науково-дослідних робіт, організовує проведення предметних і педагогічних олімпіад, конкурсів і оглядів різного рівня.

Іншою ефективною складовою системи професійно-педагогічної орієнтації має стати взаємодія з вчительським загалом: співпраця з товариствами випускників, методичними об'єднаннями учителів, окремими педагогами. Доцільно на етапі підготовки вчителів, а також підвищення кваліфікації озброїти їх методами профорієнтаційної роботи та встановити тісні контакти на рівні «школа-університет» для раннього виявлення і підтримки в учнів педагогічного кар'єрного спрямування та першочергового зарахування кращих учнів на навчання до педагогічного університету. На час виконання завдань педагогічних практик доречно планувати студентам проведення психолого-педагогічних досліджень селекційного характеру, спрямованих на формування відповідних фахових компетентостей.

Формування напрямів розбудови системи відбору для навчання в педагогічному університеті має враховувати багатомірність особистих якостей майбутніх абітурієнтів. З одного боку, така система має бути спрямованою на виявлення вроджених і набутих задатків «педагогічних параметрів» [9], а з іншого — використовувати різноманітні засоби розвитку схильності до педагогічної праці, культивування творчого мислення, формування дослідницьких умінь, зміцнення і поглиблення фундаментальних знань в обраному предметному полі. У такому контексті на кожного факультеті мають реалізовуватися власні підходи й особливості системи відбору, які обумовлені факторами внутрішнього і зовнішнього характеру: від інституційних потреб забезпечення якісного розвитку кадрового складу фахових кафедр і нарощування наукового потенціалу університету до врахування суспільного статусу педагогічної професії і запитів місцевого ринку праці, потреб освітніх закладів різного рівня.

**Висновки.** Проблема формування контингенту студентів закладів вищої педагогічної освіти в останні роки особливо загострилася наслідок впливу демографічних факторів та нагромадження кількісної формалізації механізмів зарахування вступників. Як наслідок, спостерігається суттєве зниження рівня підготовленості та зростаюча фахова дезорієнтація абітурієнтів.

Система ЗНО, як базовий принцип вступу до університету незалежно від трансформацій і проблем останніх років, традиційно має суспільне сприйняття як зрозумілий і прозорий інструмент забезпечення доступу до вищої освіти. Але поступове зниження рівня складності тестів ЗНО еволюціонувало до вигляду фактично порогового тесту, що спрямований на констатацію досягнення рівня здобуття середньої освіти: встановлення Українським центром оцінювання якості освіти тестової кваліфікації «склав» аналогічне наявності атестата про середню освіту і визначається як необхідна умова вступу для здобуття вищої освіти.

За останні роки система ЗНО, як інструмент освітніх вимірювань, реально змінила цілі і фокус діяльності школи: зараз навчальний процес утилітарно спрямований на підготовку учня до складання тестів та виконання завдань зовнішнього оцінювання з трьох предметів, інші шкільні предмети сприймаються як допоміжні і не важливі. Потреба повернення середній школі функції всебічної підготовки молоді до самостійного життя знаходить реалізацію в новаціях проекту «Нова українська школа», спрямованого на формування життєвих компетентностей школярів.

Усвідомлення провідної ролі педагогічних університетів забезпечує розробку оптимальних шляхів успішного реформування освітньої системи, саме педуніверситети формують дійсно нового і відкритого до змін, креативного вчителя, здатного до проведення освітніх реформ. Якість підготовки сучасного вчителя в значній мірі визначається політикою відбору підготовлених абітурієнтів з високим рівнем здобутої середньої освіти та професійної мотивації.

Центральною ланкою системи профвідбору має стати єдиний профорієнтаційний центр — факультет доуніверситетської підготовки, чи інший профільний підрозділ, який організовує і координує селекційну роботу на різних рівнях. Іншою ефективною складовою системи професійно-педагогічної орієнтації має стати взаємодія з учительський загалом: співпраця з товариствами випускників, методичними об'єднаннями учителів, окремими педагогами, яка спрямована на раннє виявлення і підтримку в учнів педагогічного кар'єрного спрямування та першочергового зарахування кращих випускників на навчання до педагогічного університету.

Успішне функціонування розгалуженої системи відбору педагогічно обдарованої молоді забезпечить реалізацію сталої політики університету щодо формування контингенту студентів творчого, підвищеного рівня доуніверситетської підготовки з аксіологічними установками досягнення високої якості підготовки та професійного статусу в майбутній педагогічній діяльності.

## Література

- [1] *Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)*. 2015. Київ : ТОВ «Поліграф плюс».
- [2] Закону України «Про вищу освіту». 2019 Дата звернення Січень 19, 2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
- [3] Making the Most of Our Potential: Consolidating the European Higher Education Area. Bucharest Communiqué. Вересень 21, 2018. <http://www.bologna-bucharest2012.ehea.info/background-documents.html>.
- [4] У МОН розповіли про Умови вступу — 2019. *Освіторія*, Січень 15, 2019. <https://osvitoria.media/news/mon-provelo-regionalnu-naradu-z-rozlyasennnyam-umov-vstupu-2019>.
- [5] Умови прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2018 році. Наказ Міністерства освіти науки України 13.10.2017 № 1378. Дата звернення Вересень 20, 2018. <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1397-17/page#n17>.
- [6] Аби підвищити якість вищої освіти, потрібно набирати менше студентів «на бюджет» (ІНФОГРАФІКА). Січень 24, 2019. [http://texty.org.ua/pg/article/Oximets/read/90917/Aby\\_pidvyshhytu\\_jakist\\_vyshhoj\\_osvity\\_potribno\\_nabyraty](http://texty.org.ua/pg/article/Oximets/read/90917/Aby_pidvyshhytu_jakist_vyshhoj_osvity_potribno_nabyraty).
- [7] Шкіль, М. І. Мої педагогічні університети. *Освіта*. Грудень 5–12, 2012.
- [8] Деякі питання реалізації права осіб на першочергове зарахування до закладів вищої медичної і педагогічної освіти за державним (регіональним) замовленням. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2018р. № 417. Дата звернення Грудень 20, 2018. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-2018-п>.
- [9] Губерський, Л. та Андрущенко В. *Філософія як теорія та методологія розвитку освіти*. Київ: МП Леся, 2008.
- [10] Звіт про роботу Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова у 2018 році. Дата звернення Січень 28, 2019. [http://www.npu.edu.ua/images/docs/Prozoriy\\_universitet/Zvit\\_rektora/2018/Zvit\\_2018.pdf](http://www.npu.edu.ua/images/docs/Prozoriy_universitet/Zvit_rektora/2018/Zvit_2018.pdf).

## Referenses

- [1] Standarty i rekomendatsi shchodo zabezpechennia yakosti v Yevropeiskomu prostori vyshchoi osvity (ESG). Kyiv : TOV «Polihraf plus», 2015.
- [2] Zakonu Ukrainy «Pro vyshchu osvitu». Data zvernennia Sichen 19, 2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
- [3] Making the Most of Our Potential: Consolidating the European Higher Education Area. Bucharest Communiqué. Veresen 21, 2018. <http://www.bologna-bucharest2012.ehea.info/background-documents.html>.
- [4] U MON rozpovily pro Umovy vstupu — 2019. Osvitoria, Sichen 15, 2019. <https://osvitoria.media/news/mon-provelo-regionalnu-naradu-z-rozlyasennnyam-umov-vstupu-2019>.
- [5] Umovy pryiomu na navchannia do zakladiv vyshchoi osvity Ukrainy v

- 2018 rotsi : Nakaz Ministerstva osvityi nauky Ukrainy 13.10.2017 № 1378. Data zvernennia Veresen 20, 2018. <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1397-17/page#n17>.
- [6] Aby pidvyshchyty yakist vyshchoi osvity, potreбно nabyraty menshe studentiv «na biudzhet» (INFOHRAFIKA). Sichen 24, 2019. Teksty.org.ua. [http://texty.org.ua/pg/article/Oximets/read/90917/Aby\\_pidvyshhyty\\_jakist\\_vyshhoji\\_osvity\\_potreбно\\_nabyraty](http://texty.org.ua/pg/article/Oximets/read/90917/Aby_pidvyshhyty_jakist_vyshhoji_osvity_potreбно_nabyraty).
- [7] Shkil, M. I. Moi pedahohichni universytety. Osvita. Hruden 5–12, 2012.
- [8] Deiaki pytannia realizatsii prava osib na pershocherhove zarakhuvannia do zakladiv vyshchoi medychnoi i pedahohichnoi osvity za derzhavnym (rehionalnym) zamovlenniam. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 travnia 2018 r. № 417. Data zvernennia Hruden 20, 2018. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/417-2018-п>.
- [9] Huberskyi, L. ta Andrushchenko V. Filosofii yak teoriia ta metodolohiia rozvytku osvity. Kyiv : MP Lesia, 2008.
- [10] Zvit pro robotu Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova u 2018 rotsi. Data zvernennia Sichen 28, 2019. [http://www.npu.edu.ua/images/docs/Prozoriy\\_universitet/Zvit\\_rektora/2018/Zvit\\_2018.pdf](http://www.npu.edu.ua/images/docs/Prozoriy_universitet/Zvit_rektora/2018/Zvit_2018.pdf)